

Asia: VN/25041/2020

Henkilötunnusjärjestelmän uudistamista koskevat säädös- ja muut ehdotukset

Luonnos hallituksen esitykseksi

Yleiset huomiot esityksen tavoitteista

Tiedon- ja arkistohallinnan ammattiyhdistys ry. pitää esityksen tavoitteita tarpeellisina ja sinällään kannatettavina.

Huomiot mahdollisuuteen saada henkilötunnus jo Suomessa oleskeluun oikeuttavaa lupaa tai rekisteröintiä koskevan hakemuksen perusteella (1. lakiehdotuksen 9 ja 22.2 §)

-

Huomiot mahdollisuudesta tallettaa ulkomaalaisen henkilön tiedot väestötietojärjestelmään ulkoisen palveluntarjoajan oleskelulupa-asiassa tekemän henkilöllisyydestä varmistumisen perusteella (1. lakiehdotuksen 22.3 §)

-

Etärekisteröintimenettelyä koskevat huomiot (1. lakiehdotuksen 9 a–9 d ja 34 a §)

-

Sukupuolineutraalia henkilötunnusta koskevat huomiot

-

Uutta yksilöintitunnusta koskevat huomiot

-

Muut hallituksen esitystä ja alustavaa asetuseronnosta koskevat huomiot

Vaikka yhdistys periaatteessa kannattaa hallituksen esitystä ja alustavaa asetuseronnosta, se tuo esiin huolensa tiedonhallinnan henkilöstön kuormittumisesta uudistusta toteutettaessa. Riittävät henkilöstömäärät onkin turvattava tarvittaessa lisätyövoimalla. Uudistus vaatii merkittäviä henkilö- ja muita resursseja, mikä asettaa erityisesti muut kuin valtionhallinnon erityiseen haasteeseen.

Tietopyynnöt tulevat vaatimaan aiempaa enemmän selvittelyä, mikä voi johtaa lakisääteisten määräaikojen ylittymiseen monin paikoin. Digitaalisena tieto siirtyy järjestelmissä varsin nopeasti silloin, kun järjestelmä on integroitu VTJ:ään. Useat tietojärjestelmät eivät kuitenkaan keskustele VTJ:n ja muiden järjestelmien kanssa. Tällöin muutostieto päivittyy hitaasti tai ei lainkaan tietojärjestelmään tai paperiseen arkistoaineistoon. Tiedon laatu voi tällöin kärsiä ja viranomaistehtävät kansalaisen asioinnista puhumattakaan vaikeutuvat. Pahimmillaan uudistus voi johtaa potilasturvallisuuden vaarantumiseen.

Uudistuksen toteuttamisen aikajana on pitkä, koska uusia ja vanhoja tunnuksia tulisi käyttää rinnakkain jopa sata vuotta. Kaikkia rinnakkaisjärjestelmien vaikutuksia ei kyetä vielä hahmottamaan.

Kysymys vain ministeriöille: Seuraako esitykseen sisältyvistä muutosehdotuksista muutostarpeita hallinnonalanne lainsäädäntöön? Jos kyllä, mihin lakeihin muutoksia on tarpeen tehdä ja onko muutokset tarpeen sisällyttää esitykseen liitelakeina?

-

Informaatio-ohjauksen suunnitelma

Ovatko toimenpidesuositukset oikean suuntaisia? Mitä pidätte erityisen hyvänä tai mitä pidätte tarpeettomana?

-

Millä muilla toimenpiteillä henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä sähköisessä asiointissa, käyntiasioinnissa ja puhelinasiointissa?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tai ohjeistuksia tunnistatte eri toimialoilla tai palveluissa, jotta henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tunnistatte, että tunnistustapahtuma olisi tarpeeksi luotettava palvelutapahtumaan nähden ja näettekö tarvetta velvoittaa laajemmin vahvan sähköisen tunnistamisen käyttöön (millä toimialoilla, missä palveluissa)?

-

Henkilötunnuksen vaihtamiskynnyksen madaltamista koskeva arviomuistio

Kommentit muistioon

Arviointimuistiossa on käsitelty asianmukaisesti niitä epäkohtia, joita uudistuksen toteutukseen voi liittyä.

Autio Kari-Pekka
Tiedon- ja arkistohallinnan ammattiyhdistys ry